

Voorburg, 3 mei 2012

Aan : de fracties in de Tweede Kamer der Staten-Generaal
de Vaste Kamercommissie voor BZK, door toedoen van de griffier
de Staatssecretaris voor IenM

Geachte leden van de Tweede Kamer, geachte Staatssecretaris,

Schep zo snel mogelijk duidelijkheid voor de besturen van de waterschappen door behoud van directe verkiezingen voor de waterschappen, maar dan via de stembus, tegelijk met de volgende gemeenteraadsverkiezingen in 2014! Dan kunnen de waterschappen democratisch gelegitimeerd hun werk blijven doen, bespaart u de belastingbetaler miljoenen aan een onbruikbare kiesmethode en creëert u tijd om deze verkiezingen onder de Kieswet te brengen. Tegelijk kan er dan goed worden nagedacht hoe het openbaar bestuur er de komende decennia uit moet zien. Ook waterschappen kunnen daarbij ter discussie komen te staan, maar gooi niet nu overhaast het kind met het badwater weg!

De komende weken zult u bepalen welke aanhangige wetsvoorstellen door u nog besproken en beslist zullen worden tussen het mei-reces en de verkiezingen van 12 september a.s. Eén van de onderwerpen waarover u een besluit neemt is het voorstel waarin de directe verkiezingen voor de waterschapsbesturen worden vervangen door indirecte¹. De specifieke waterpartijen die de meeste stemmen wisten te verwerven bij de verkiezingen van 2008, dreigen buiten spel gezet te worden wanneer dat wetsvoorstel wet wordt.

Een groot deel van uw Kamer was - net als de Raad van State, die onvoldoende aanleiding zag de directe verkiezingen af te schaffen - in de schriftelijke voorbereiding zeer kritisch over het wetsvoorstel. Dat zou voldoende reden kunnen zijn het wetsvoorstel 'controversieel' te verklaren en daarmee de behandeling voorlopig te staken. In dat geval zal er een tijdelijke wettelijke regeling moeten worden vastgesteld om de zittingsduur van de in 2008 gekozen algemene besturen te verlengen en die besturen daarmee rechtsgeldige besluiten te kunnen laten nemen. Er is echter ook een andere manier om tegemoet te komen aan de bezwaren die zijn geopperd tegen het wetsvoorstel zoals het er ligt. U zou de behandeling van het bestaande wetsvoorstel voort kunnen zetten, maar kunnen afspreken het voorstel te amenderen.

---

¹ Wijziging van de Waterschapswet tot het invoeren van de verkiezing van de vertegenwoordigers voor de ingezetenen in het algemeen bestuur van het waterschap door de leden van de gemeenteraden (nr 33907)

Wij geven u in overweging per amendement te regelen dat de volgende verkiezingen voor de waterschappen plaats vinden tegelijk met en op dezelfde wijze georganiseerd als de volgende verkiezingen voor de gemeenteraden: per stembus en op dezelfde dag in maart 2014. U komt daarmee tegemoet aan de bezwaren die bleken te kleven aan de in 2008 gebruikte kiesmethode (ingewikkeld, fraudegevoelig, lage 'opkomst', veel ongeldige stemmen) zonder de directe verkiezingen als zodanig te offeren. Directe verkiezingen waarin de burgers zelf kunnen kiezen zijn in onze ogen per definitie democratischer dan indirecte verkiezingen via de gemeenteraden en ook gerechtvaardigd, gezien de grote bedragen die waterschappen via belastingen bij de burgers innen. De voorgestelde kiesmethode komt tegemoet aan het standpunt van de waterschappen en is miljoenen goedkoper dan de methode die in 2008 is gebruikt ('brief in brief'). Dat bespaart middelen die ingezet kunnen worden voor de financiering van het Hoogwater Beschermingsprogramma (HWBP).

Verantwoordelijk staatssecretaris Atsma toont zich blijkens persuitlatingen bevreesd dat de afspraken uit het Bestuursakkoord Water en het overnemen van lasten van de rijksbegroting door de waterschappen (waar € 750 mln. mee gemoeid is) door het niet in behandeling nemen van het wetsvoorstel in gevaar komen. Wij delen deze vrees niet; de waterschappen hebben zich bestuurlijk aan deze afspraken verbonden en zich altijd betrouwbare partners getoond. Maar juist omdat zulke grote bedragen in de toekomst via de begroting van de waterschappen gaan lopen en moeten worden opgebracht door de burgers is het behoud van directe verkiezingen een noodzaak voor het behoud van draagvlak en een kwestie van democratisch fatsoen. Dat kunt u regelen, als u dat wilt!

Uitstel van waterschapsverkiezingen tot begin 2014 geeft ruimte om goed na te denken over de inrichting van het openbaar bestuur voor de komende decennia. Wij realiseren ons dat daarbij het voortbestaan van de waterschappen ter discussie kan komen staan. Mede gelet op de lange bestaansgeschiedenis van de waterschappen vinden we dat voor zo'n discussie de tijd genomen moet worden; de Grondwet dwingt daar terecht ook toe. Tevens maakt dat uitstel het mogelijk een tekortkoming te herstellen die de waterschappen de laatste decennia vaak in de weg heeft gezeten en regelmatig de legitimiteit van de waterschappen heeft geschaad: deze verkiezingen kunnen dan eindelijk een plek krijgen in de Kieswet!

Wij doen een dringend beroep op u het wetsvoorstel aan te passen in de richting die wij hiervoor heb aangegeven. Controversieel verklaren noopt tot een haastig noodwetje om te voorkomen dat waterschappen volgend jaar geen belastingen kunnen heffen. Het doorzetten van het wetsvoorstel is echter in onze ogen evenmin een oplossing, dat verenigt het slechtste van twee kwaden: verlies aan democratische legitimiteit en verdere partijpolitisering van de waterschappen. Gooi dus niet het kind met het badwater weg en geef de burger zijn stem, ook bij waterschappen!

Aalt Leusink,
voorzitter van Water Natuurlijk, de groene en sociale waterschapspartij

Peter Vonk
voorzitter van Algemene Waterschapspartij, deskundig en betrokken